

11. BÖLÜM

YARALANMALAR/ KAZALAR VE İLK YARDIM

Prof. Dr. Ferdi TANIR
Dr. Öğretim Üyesi Burak METE

AMAÇ

Bu bölüm sonunda okuyucular, yaralanmaların ve kazaların önemi, kaza tipleri ve korunma yöntemleri, ilkyardım ve temel uygulamaları hakkında bilgi sahibi olacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölümün sonunda okuyucular;

1. Yaralanma/kaza tanımını, önemini açıklar,
2. Yaralanma/kaza çeşitlerini, nedenlerini sayar,
3. Yaralanmalar/kazalardan genel korunma yöntemlerini sıralar,
4. Ev, iş ve trafik yaralanmalarından/kazalarından özel korunma yöntemlerini sayar,
5. İlk yardım ve ilkyardımcıyı tanımlar,
6. İlk yardımda öncelikleri ve temel uygulamaları sayar,
7. Kaza ortamını değerlendirirler.

11.5.3 Kaza Ortamının Değerlendirilmesi

1. Kendine bak: kendini muayene et, koru, sakın ol
2. Çevrede süregelen tehlike varsa gider,
3. Trafikte isen güvenliği sağla, sigarayı yasakla
4. Tehlike yoksa kazazedeyi kımıldatma
5. Kazazedelerde öncelikleri sapt
6. Kazazedeleri yatıştır, sağlam ve meraklıları görevlendir(ambulans, itfaiye vb.)
7. Taşıma organizasyonu yap
8. Gerekirse kayıt tut ve tıbbi yardım gelince bilgi ver

KAYNAKLAR

1. İnternet: http://www.ifrc.org/ar/news-and-media/news-stories/international/first-aid-a-life-saving-legacy-for-all61374/?print=true&id=61374_217840&idkeep=True&epslanguage=en, Erişim: 03 Eylül 2018.
2. Murray CJL, Lopez AD. Alternative projections of mortality and disability by cause 1990-2020: global burden of disease study. *Lancet* 1997;349:1498-1504.
3. İnternet: http://www.ifrc.org/ar/news-and-media/news-stories/international/first-aid-a-life-saving-legacy-for-all61374/?print=true&id=61374_217840&idkeep=True&epslanguage=en, Erişim: 03 Eylül 2018.
4. World Health Organization. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision (ICD-10), Chapter XIX Injury, poisoning and certain other consequences of external causes (S00-T98). Geneva, 2010.
5. Yılmaz A. Ateşli silahlarla oluşan yaralanmalar. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2004;50:167-78.
6. Devlet ve İl Yolları Envanteri. <http://www.kgm.gov.tr> (erişim:11.11.2013)
7. T.C. Devlet Demiryolları 2008-2012 İstatistik Yıllığı. <http://www.tcdd.gov.tr> (erişim:11.11.2013)
8. Towner E, Towner J. UNICEF's child injury league table. An analysis of legislation: more mixed messages. *Injury Prevention* 2002;8:97-100.
9. Baysal S.U. Çocuk Güvenliği: Yaralanmaların ve Zehirlenmelerin Kontrolü. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (Cantez T, Eker Ömeroğlu R, Uğur Baysal S, Oğuz F, editörler) İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 2003:58-72.
10. Bilir N., Yıldız A.N. Temel İlk Yardım Bilgisi (İlk Yardım Eğiticisinin El Kitabı), Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın No:98/10, 1998, Ankara.
11. Stevens G, Mascarenhas M, Mathers C. (Editorial) Global health risks: progress and challenges. *Bulletin of the World Health Organization* 2009;87:646-646.
12. İnternet: Red Cross launches life-saving road safety pack, <http://www.redcross.org.uk>, Erişim: 19.05.2010
13. Principles of First Aid, First Aid. Parasolemt Pty.Ltd, Australia, 2002.
14. St. John Ambulance Australia - First Aid Training Standards. <http://www.stjohnambulance.au>, Erişim:22.05.2010.
15. İnternet: http://www.savealife.org/safety/childproofing-your_home.htm, www.gata.edu.tr, www.ttb.org.tr, www.saglik.gov.tr, www.ssk.gov.tr, www.who.org, www.tuik.gov.tr.
16. İnternet: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/08/20200827-17.htm>
17. İnternet: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=ulastirma-ve-haberlesme-112&dil=1>, Erişim: 20.11.2020.